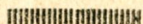

руватись однією цілездатністю та якими вигідно принципами, якими вигідно ідейками, якими вигідно комбінаціями, якими вигідно методами й засобами здійснення, аби перемогу над людьми осягнути. Й ці принципи, ідейки, комбінації, методи, засоби здійснення та сама перемога — здобуття простору та цінностей — стають в розумінню людини самовистарчаючими, предільними, абсолютними, досконалими. Тому прагнення до кращого, коли поверхово стикається з Космосом та не знаходить на ньому гальми, стає погонею за одним, другим, третім і так без кінця досконалими без огляду на впливи цієї погоні на щоденне життя, на природний порядок речей, без огляду на закони людської істоти в її духовій, розумовій і фізичній цілості, без огляду на умови людського співжиття. Таким чином абсолют переноситься на все, до чого людина змагає і на саму людину. Отже таке прагнення до кращого, що носить в собі всі відзнаки абсолюту термінологічно можна прийняти за прагнення до досконалості. Ознаками його є всезмінливість відправних точок й точок прилоснення сил, коротке брутальне зусилля, підпорядкування й пристосування органічного до механічного, безліч ідейок, емоціональність, мрійність та задоволення тільки розумових та матеріальних потреб в боротьбі людей за простір, володіння та поділ цінностей.

Таким чином встановили ми, що кожному типові й кожному світоглядіві відповідає певна яскрава форма прагнення до кращого. На підставі цього ми можемо вже сказати, що людина, що прагне до досконалості, носить в собі домінуючі осілі ознаки, а людина, що прагне до досконалості, має домінуючі кочові риси. Таким чином ми маємо певний зовнішній критерій, на підставі якого не тільки можна визначувати тип людини без того, щоб в кожному разі робити глибоку аналіз, але й віддільні ділання людини кваліфікувати кочовими або осілими.

Михайло Островерха.

3 нашого мистецького життя у Львові.

Божий Грїб у Волоській церкві у Львові... Вже Покійний Петро Холодний взявся був до праці над циклем образів Божого Грїбу до Успенської церкви у Львові. І розпочав він цей цикл. І намалював два образи — перший „Молення“ й останній „Воскресення“. Смерть припинила його працю. Тоді поручили це діло молодому нашому артистові маляреві Василеві Дядилюкові. Він забрався до цього діла з повним зрозумінням його ваги. І сливе по двох літах праці цього артиста Божий Грїб отсе є викінчений.

У двох образах покійного Петра Холодного бачимо оригінальну індивідуальність мистця, якого твори промовляють до нас ніжною, чуткою мовою глибин душі його. До цього він послуговується і композиція, і кольоритом, і навіть технікою — темперо-олія. — Ці два його образи продумані і віддані у візантійсько-прерафалістичному стилі з ярким підходом до сюжету по

реалістичному. В творі Петра Холодного перспективні далі — передусім „Молення“ — проникнуті містичним, таємним супокоем. М. ін. правду сказати б: невеличку прислугу зроблено цьому великому нашому мистцеві тим, що його ці ніжно дихаючі троти виставили в цих сумеркуватих, суворих стінах давнини.

Само собою розуміється, що до цієї пречудної цяцьки української славної давнини, якою є Трьохсвятительна Каплиця (при Волоській церкві у Львові) зовсім умісні п'ять інших образів Божого Гробу кисти Василя Дядинюка. Не тільки суворість стін і обстановка, а й архітектонічний бік храму вимагає твору, який нагадував би старі мозаїки, що оживляють багатством колірів його нутро.

Як ми вже сказали — до праці над Божим Гробом В. Дядинюк забрався з великим розумінням ваги завдання. Ще й до того: чеж треба було кінчити діло, яке зачав був Петро Холодний.

В. Дядинюк зробив три шкци, кілька студій. При тому студіює докладно українську візантику в усіх: архітектуру, орнаментику, одержу. І ось дає нам твір зовсім самостійний.

Виразно й індивідуально зрозумів вагу українського старинного мистецтва в розвитку нашого сучасного мистецтва. Зрозумів і показав, що візантійсько-українське мистецтво це, для справжніх мистців, пребагата скарбниця, на якій треба опертись, продовжувати творення нашого національного мистецтва. Цієї скарбниці ніхто не вичерпає, ні навіть такі великі наші візантики, як Михайло Бойчук.

Деякі образи В. Дядинюка — як „Сошествіє в ад“, а передусім „Зложення до гробу“ — просто живо й цікаво вражають нас своєю гармонією композиції, силою й живістю кольориту.

Оглядаючи цей Божий Гріб нам приходять на думку мозаїки з собору в Торчелло біля Венеції: те вмиле розложення гуртів. У цій праці помітно й те, що наш артист перестудював і наших сучасних візантиків.

І таки — зовсім незлишно приходиться сказати: Василь Дядинюк у цій своїй праці доказав, що він поволі увиходить на правильну — хоч і важку — дорогу, що веде до ще неблизької ціли: національне мистецтво.

І — з великим зусиллям — він дійде.

II. Виставка образів на „Таргах всходніх“ у Львові. „Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych“ у Львові на „Таргах Всходніх“ в „Палаті Штуки“ улаштувало ретроспективну виставку образів львівських артистів. Виставка тривала від 15. травня до 8. червня ц. р. Щоб ця виставка була чимсь надзвичайно цікава, ми б того не сказали. Дивна мішанина — а на цьому виставка стратила свою вартість. Хоч є тут знані мистці, що з реалістичного переходять із захопленням у імпресіоністичне малярство — покійний Антін Стефанович. Або ось супокійний та легкий кольоритом, живий композицією Антін Марковський. Смілий до очайдушности баталіст Станіслав Батовський. Фелікс Михайло Вигживальський уже мабуть не має охоти повернути до себе колишнього й хоче залишитись незрівнаним техніком у підбиранні легкої гри кольориту. Найкраща тут його річ „Фестин огородовий“. З усіх тут поляєк найзамітніший і оригінальний, правда за паризькою школою, Максимілян Файрінг: його „Південний пейзаж“ повний експресій, характеристичний підхід до сюжету. З модерністів — екстремістів іще доречний і знає, чого хоче, це Олександр Рімер. Хоч у нових працях у своїй крайності він доходить до... крайности.

Властиво кажучи, нас найбільше цікавлять твори українських мистців, що беруть участь в цій виставці. Тут отсе бачимо твори знаного нам мистця Івана Труша. Всі ці твори — це глибоко відчута поезія мистця-лірика. Кожний його твір, це могутня музика, що „piano“-м — вливається в оточуючий її світ. Безперечно, що з тієї генерації усіх малярів, які тут беруть участь у цій виставці, йому ніхто не дорівняє.

Є й Антін Монастирський маляр знаний у нас своєю глибокою любов'ю до нашого рідного минулого, яке він оспівує зі справжнім теплом серця. Його „Козак“ складно закомпонований, сильний виразом, манить нашу увагу.

А ось тихий та занурений у далекіх просторах реалістичних краєвидів Юрій

Магалецький. По своєму підходить він і до історичних сюжетів, як ось „Татари йдуть“.

З молодих мистців є тут Лев Гец і Василь Дядинюк.

Лев Гец виставив майже самі рисунки, в яких він є майстром: чітке й певне вичуття лінії, смілість композиції. У цих працях він виявляє розуміння сучасного рисунку.

Василь Дядинюк виставив тут праці у ретроспективному порядку. Переважають „Мертві натури“, в яких він, попри своє шукання, є певний себе. Композиції його мертвих натур — правда не всіх — мають у собі гармонійну звязність, точка віддання плястичности, питома йому живість кольориту. Цікавий портрет б. У. у схопленні експресіоністичному за італійським рінаші-менто, а ще більше цікава „Студія до композиції“.

В цій виставці бере участь усіх львівських мистців шістдесят.

Слід би зробити маленьку завагу нашим мистцям — передусім молодим: чи то конечно було брати їм участь у цій виставці?

Виставка сучасної української графіки. Від 5. червня до 12. липня ц. р. в саях Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові заходом АНУМ влаштовано виставку сучасної української графіки.

Були це: оригінальна графіка; Нарбут і експедиція заготовки державних паперів України; книга, окладинка, оздоба, ілюстрація, екслібріс.

Виставка мала всеукраїнський характер. Її мистецька вартість була справді висока: виставка мала в собі широкий розмах, сказати б — європейський.

Над усією виставою домінували твори чистої графіки В. Кричевського, Ю. Нарбута.

Дальше із сучасних мистців на перше місце, кожний у своїй ділянці, вибивались: М. Бутович, С. Гординський — цей дещо переніжжений —, П. Ковжун, І. Падалка, А. Петрицький. Перший і два останні опираються — передусім: формою — на українське національне мистецтво.

Такі виставки можуть справді виховати в нашого загалу смак і зрозуміння до мистецтва.

Тільки АНУМ удруге чи й утретє хай бережеться деяких викилясів і хай не вмішує в мистецьку виставку таких політичних закрасок, як на цій останній.

Виставка скульптора Е. Віттіга й „Нової Генерації“ у Палаті Штуки“ у Львові. В „Палаті Штуки“ у Львові ми мали нагоду оглянути доволі широко заложену польську мистецьку виставку. Є там твори скульптора Е. Віттіга й малярів „Нової Генерації“.

В першій салі й справді в першу чергу приємно вражає нас творчість Е. Віттіга: монументальність, почуття сили, сміливість і легкість композиційні — це цінні сторони його творчости. Правда, в деяких творах, коли зближається дещо до — сказати б — неокласичного модернізму, його вираз сили губиться, маліє: тоді Е. Віттіг не на свому місці.

„Нова Генерація“ зі своїми працями — бо не всі: твори! — представляються тут не так імпазантно, як — видно по зусиллях — хотіла, як представляються такі виставки по великих осередках сьгоднішньої Європи.

Тут бачимо всякі модерні школи і їх напрямки: італійська, німецька, італійсько-французька й передусім — французька. Можна тут бачити й ту французьку школу, яка не тільки, що нічого не дає мистцеві, а ще й руйнує його талант.

„Нова Генерація“, та її частина позитивна, як бачимо по творах, находитись під впливом отсих, сьгодні знаних у всьому світі, мистців: А. Моділіяні, П. Пікассо, Влямінк, Брак, Матісса, Де Кіріко, Тозі, Фуні, Кокошка. Зовсім самостійних мистців у певному розумінні ми тут не бачимо. А деякі зовсім загубили почуття зрозуміння мистецтва й то того сучасного, яке хотіли б голосити.

З „Нової Генерації“ виринають отсі мистці: Еміль Крхи, дебютант Мойсей Псаліс і Геза Розмус.

Мало їх, але справді заслуговують на те, щоб їх імена тут ізгадати.

На цій виставці бачимо деякі твори нашого мистця Василя Дядинюка. Кілька гвашів, кілька декорат, театральних нарисів, проекти сервісів. Може

